

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Besvarelse af samrådsspørgsmål A vedr. aktstykke 106 fra Folketingets Finansudvalg.

Spørgsmål

Vil ministeren uddybe og redegøre for budgetoverskridelsen i forbindelse med udviklingen af it-systemet?

Svar:

Indledning

Tak for spørgsmålet.

Til at starte med, er det vigtigt at få slået fast, at det vil talte om for et halvt år siden handler om it-arbejdet med implementering af de forskellige støtteordninger.

Og det vi taler om her, er it-fundamentet som er blevet dyrere. Så der er altså tale om to forskellige it-projekter.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Men tingene hænger selvfølgelig sammen, og jeg vil nu svare på det spørgsmål, som er blevet stillet.

Lad mig slå fast med det samme: Det er ikke tilfredsstillende, at budgettet er overskredet.

Jeg har tidligere i brev af 10. marts 2021 orienteret Finansudvalget om, at projektet bliver forsinket.

På det tidspunkt var der ikke forventninger om en samlet fordyrelse. Det er der desværre nu.

Det er derfor også helt rimeligt, at Finansudvalget beder om en forklaring og uddybning. Det vil jeg give.

Men jeg vil også redegøre for vores nye, konkrete initiativer.

For det er meget vigtigt, at projektet ikke skrider igen. Initiativerne skal derfor sikre, vi kommer i mål efter planen. Til tiden. Og inden for budgettet.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Men lad mig starte med kort at sætte et par ord på projektets formål.

Formål med it-projektet

Kort fortalt medvirker it-projektet til at gennemføre EU's nye landbrugspolitik fra 2023.

Konkret skal projektet udbygge og modernisere Landbrugsstyrelsens eksisterende systemer.

Projektet skal så at sige lægge det it-mæssige fundament for gennemførelsen af EU's nye landbrugspolitik. Og for den brede landbrugsaftale, der blev indgået i efteråret.

Arbejdet med projektet blev igangsat i efteråret 2019 efter godkendelse af et aktstykke.

For god ordens skyld skal jeg nævne, at der også er et andet it-projekt, der gennemfører EU's nye landbrugspolitik.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Det projekt blev igangsat i juni 2021. Også efter godkendelsen af et aktstykke. Formålet med det projekt er at tilpasse it-systemerne til de konkrete støtteordninger. Dvs. en tilpasning, der så at sige ligger oven på det it-fundament, vi taler om i dag. Og dette projekt ligger altså dermed uden for emnet for dette samråd.

Årsager til budgetoverskridelsen

Og nu til årsagerne til den beklagelige fordyrelse af fundament-projektet.

Projektet blev i efteråret 2019 igangsat med en samlet ramme på 67,3 mio. kr. ekskl. renter.

Med det fremsendte aktstykke anmodes som bekendt om en ny ramme på 99,9 mio. kr. ekskl. renter.

Altså en fordyrelse på 32,6 mio. kr. Eller ca. 50 pct.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

For god ordens skyld skal jeg nævne, at 18 mio. kr. ud af de 99,9 mio. kr. er en risikopulje. Den kommer kun i anvendelse, hvis der bliver behov for det.

Men der er stadig tale om en væsentlig fordyrelse, og baggrunden for den skal selvfølgelig uddybes nærmere.

Samlet set skyldes fordyrelsen øgede udgifter til at udbygge og modernisere tre specifikke, centrale systemer.

For det første drejer det sig om udvikling af det system, der understøtter såkaldt konditionalitet.

Konditionalitet er grundlæggende EU-bestemte krav for udbetaling af støtte.

EU-kravene om konditionalitet har betydet, at en række gamle it-systemer fortsat skal vedligeholdes. Dette sker samtidigt med udviklingen af de nye it-

”DET TALTE ORD GÆLDER”

løsninger. Den opgave har vist sig mere omfattende, end det oprindeligt var planlagt.

En politisk aftale om EU's landbrugspolitik fra 2023 blev først indgået i juni 2021. Det medførte en relativt afklaring af kravene om konditionalitet. Det har gjort det vanskeligt at tilrettelægge ressourcer i projektet optimalt. Og det har medført, at opgaven er blevet dyrere end forventet.

For det andet har opdateringen af systemunderstøttelsen af den såkaldte slagtepræmie vist sig at koste mere end ventet.

Ordningen for slagtepræmien har hidtil været understøttet af et ældre og utidssvarende system. Som led i projektet flyttes ordningen over til at blive understøttet gennem Landbrugsstyrelsens centrale it-system. Dermed skabes en bedre understøttelse af ordningen.

Denne opgave er blevet fordyret som følge af, at det har vist sig mere komplekst og dermed dyrere at

”DET TALTE ORD GÆLDER”

overflytte ordningen til det centrale it-system end ventet.

For det tredje har det været dyrere end forventet at modernisere systemet til indtegning af markkort.

Det system er et af Landbrugsstyrelsens centrale it-systemer, som landbrugere anvender til at indtegne markkort, når de ansøger om arealstøtte.

Fordyrelsen skyldes, at der i 2020 er gennemført et leverandørskifte som følge af et lovpligtigt genudbud af rammekontrakten for projektet. I forbindelse med dette leverandørskifte har nogle leverancer vist sig at blive dyrere end planlagt.

Initiativer til bedre styring

Det er selvsagt beklageligt, at der har været en væsentlig fordyrelse af it-projektet.

Jeg lægger stor vægt på, at projektet ikke skrider igen. Hverken på budget eller tid.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Derfor gennemføres tre konkrete initiativer til bedre styring af projektet. Nu skal vi ordentligt i mål.

For det første skærpes Landbrugsstyrelsens arbejde med at håndtere risici i projektet markant.

Det skal sikre, at problemer opdages og løses, før de medfører budgetskred eller forsinkelser.

Statens It-råd er kommet med en række særdeles relevante forslag. Det er der naturligvis lyttet til.

Dette indebærer både et væsentligt forøget fokus på håndtering af risici i projektets styregruppe. Det indebærer også en klarere ansvarsfordeling på højt ledelsesniveau.

Der er behov for mere rettidig omhu. Og der er behov for et stærkt ledelsesmæssigt ansvar.

Ministeriet er helt enig med it-rådet i, at dette vil kunne forbedre styringen. Og forslagene fra it-rådet

”DET TALTE ORD GÆLDER”

vil blive gennemført af Landbrugsstyrelsen en-til-en.

For det andet afsættes som tidligere nævnt en væsentlig risikopulje på 18 mio. kr. Også dette ligger i direkte forlængelse af anbefalinger fra it-rådet.

Anbefalingen er, at risikopuljen skal være dækkende for resten af projektet. Og ministeriet er igen helt enige.

Det er udtryk for orden i penalt huset, at der afsættes en reserve, der kan dække nødvendige merudgifter i resten af projektet.

Dermed ikke sagt, at pengene nødvendigvis skal bruges. Det sker selvfølgelig kun, hvis der er et klart behov og efter nærmere overvejelse. Men skulle situationen opstå, er der en reserve.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Endelig, for det tredje, har jeg sørget for, at Fødevareministeriets departement vil følge tæt op på projektets fremdrift.

Landbrugsstyrelsen vil således indsende en direktørgodkendt status for projektet hver 14. dag.

Dette skal dels sikre fokus, ikke mindst på overholdelse af budgettet. Og dels skal det muliggøre dialog mellem styrelse og departement. Det er væsentligt, at der kommer flere øjne på projektet. Så problemer kan identificeres og tages i opløbet i et samarbejde.

Det er ressourcekrævende. Men det er det værd. For vi skal sikkert i mål.

Det her it-projekt er komplekst. Det ved vi. Det er også derfor, jeg har sørget for, at vi nu tager alle disse skridt for, at projektet bliver afsluttet inden for budget og til tiden.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Det ligger mig stærkt på sinde at sikre gennemsigtighed.

Derfor vil jeg selvfølgelig sikre, at udvalget bliver orienteret, hvis der er væsentligt nyt i projektet.

Og jeg stiller selvsagt gerne op igen i udvalget, hvis der er ønske herom.

Afslutning

Lad mig igen beklage overskridelsen af budgettet for it-projektet.

Der er konkrete forklaringer på overskridelsen. Jeg har redgjort for dem. Men det ændrer naturligvis ikke på, at det ikke er tilfredsstillende.

Projektet er en afgørende brik i gennemførelsen af EU's nye landbrugspolitik og landbrugsaftalen.

”DET TALTE ORD GÆLDER”

Der er fuld fokus på at sikre, at projektet nu kommer i mål. Til tiden. Og inden for budgettet.

Tak for ordet.